

TELEGRAFUL ROMÂNULUI

Nr. 98. ANULU XIV.

Telegrafulu este de done ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era peo jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu, 6 fl. v. a.

Inseratelo se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 11/23 Decembre 1866.

Invitare de prenumeratiune la „Telegrafulu Românul“.

Apropiindu-se capetulu anului 1866, se deschide prin acest'a prenumeratiune nona la acest'a foia.

„Telegrafulu Românul“, va est' ea si pan'acum de doua ori pe septemana, Duminec'a si Joi'a. **Formatulu** va fi mai mare, cu trei colone pre o pagina. — Pretiulu abonamentului e:

Pentru Sabiu, pe anu 7 f., pe 1/2 anu 3 f. 50 xr., pe 1/3 anu 1 f. 75 xr., v. a.

Pentru Trannia si Monarchia austriaca pe anu 8 f., pe 1/2 anu 4 f., pe 1/4 anu 2 f. v. a.

Pentru Principatele rom. unite si strainatate, pe anu 12f., pe 1/2 anu 6 f., pe 1/4 3 f. v. a.

DD. abonanti, sunt rugati a nu intardii cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rogamu a se scrie curatu, si epistolele de prenumeratiuni a ni se tramite francate, adresandu-le deadreptulu la

Editur'a „Telegrafului Românul“ in Sabiu.

Serenitatea Sea Principele **Montenuovo**, dupa o petrecere de vre-o siése ani aici in Sabiu, a plecatu joi la nou'a sea functiune, ce i s'a datu pregratosu de Majestatea Sea Imperatulu, **Mai Mare** alu tuturor ostirilor imperatesci. — ca Comandante generalu in Prag'a Boemiei. Insuperile cele bune si leale, prin cari a sciutu se castige pre toti locuitorii acestei tieri de o potri-va, voru remane nesterse si pre venitoriu; cu deosebire lu voru binecument'a in sa acei'a, cari se impartasira de binefacerele sele speciale, cum fura si cele publicate in nrulu trecut, la care trebuie sa adaugemu, ca si seracii parochieloru celorlalte confesiuni nu fura trecuti cu vederea de marimisia serenissimului Principe. — Ddiu sa-lu porte in pace in tote dilele vietiei sele.

Redactiunea Tel. Rom. se afla in pusetiune de a pute dá publicitatiei unele acte atingatore de suspiciunările radicate asupra Par. nostru Metropolitu Andreiu, in „Gazeta Tr.“, in „Concordia“ si in „Românulu“ din Bucuresti. Speranti'a nostra e, ca aceste acte voru reversa lumina convingetore asupra tuturor romanilor dupa nume si fapte: ca suspiciunările se reducu la nulla fatia cu lucrurile reali complinite de catre P. nostru Metropolitu.

Respunsulu

Esclentiei Sele Metropolitului **Andreiu** Baronu de **Siagun'a** la scrisorea Escl. Sele Metropolitului Conte **Al. St. Siulutiu**.

Nr. Pr. 189.

Esclentia! — Multu pretiuit'a scrisorea a Esclentiei Tale din 10/22 ale curentei Nr. 1345. o amu primitu din man'a Dlui Protopopu Ioann Russu in 18/30 Octobre a. c. prin care ai binevoitu a-mi serie: „ca din consideratiune, caci magiarii facu pressiuni asupra coronei pentru darea unui ministeriu, si restituirea continuitatii legislatiunei si a dreptului istoricu dela 1848 inainte de otarirea trebiloru comune de Statu pentru totu imperiulu, si inainte de a indestuli si pe celelalte natii in privinti'a nationalitatii lor, — natiunile nemagiare s'au pusu intr'o viia miscare, si asiá si a nostra romana, si ca de aci vine, ca din tote partile s'a manifestatu si se manifesteaza dorinti'a de a tramite un'a deputatiune in caus'a nationale la Vien'a, si ca de aci s'au desvoltatu si aceea nediuintia nationale, ca sa se intorca catre noi embii sei capi bisericesci, sa luamu asupra nostra conducerea causei nationale inaintea Troului, si ca dupa ce au vedintu retragerea nostra, au umblatu a-si castigá pe altii din barbatii de incredere mireni, si ca pre acesti'a iau si aflatu in persoanele Dloru Georgiu Baritiu si Dr. Ioann Ratiu, si ca dupa cum Esclentia Ta Te-ai incunoscintiatu, acesti deputati suntu de acea convictiune, ca nediuinti'a lor atunci va avea pon-

dulu celu mai mare, candu Archipastorii loru aru sta in fruntea deputatiunei; in fine Esclentia Ta binevoiesci a me invita pe mine, ca sa fiu gal'a a calatori cu Esclentia Ta la Vien'a, candu deputatii voru afla de lipsa a ne chiamo la Vien'a, si candu Maiestatea Sea, dupa cum prin o suplica recomandata si de Esclentia Sea Dlu Gubernatore Conte Crenneville la curtea regesca s'au cerutu, — si aru areta aplecata a primi deputatiunea romana ardelena, seu deca eu nici decum n'asiu primi acesta invitare, atunci sa expediu pe sem'a numtiloru deputati din partea mea, si din partea celoru ce se tinu de mine, plenipotentia dupa formularulu impartasitu de catre Esclentia Ta, si apoi la casulu acela, candu deputatii numiti aru fi siliti sa remana mai multu tempu la Vien'a, sa le facu din partea nostra o colecta de bani, precum si la Escl. Vostra s'au facutu si s'au datu vre-o 300 f. v. a. spese de drumu.“

La care amu onore a responde: ca eu nu incunosc alta manifestatiune nationale — catusi de catu formale — asupra situatiunei politice presente, decatu mai intaiu invoirea unanima a deputatiloru si regalistoru romani la despartirea loru dela diet'a ardelena din Clusiu a an. 1865, ca si pe viitoriu intre tori ce impregiurari sa purcedemu activo, — apoi ala doilea intalnirea confidentiala a mai multoru membri ai comitetului nationale si cu alti cati va barbatii ai natiunei cu ocaziunea adunarei Asociatiunei noastre literarie la Alb'a Iulia, unde dupa o desbatere serioasa a impregiurariilor presente unanimu ne-amu intielesu cu totii, cu carii noi ambii Archierei amu fostu de fatia, ca sa se compunam unu memorialu dupa modelulu rotului separatu ala deputatiloru si regalistoru romani dela diet'a din Clusiu, si sa se subscrie de Esclentia Ta, si apoi sa mi se transpuna mie spre subscriere si spre substernere la Maiestate. Eu amu asteptatu pe hasla acestor colntielegeri facute si cu invoirea Esclentiei Tale, ca sa mi se aduca acelu memorialu in forma precegetata si prefipta, si sa caletorescu la Vien'a spre a-lu asterne la Tronu, in sa in locu sa fiu primitu cestionatulu memorialu, primiu inculparea din scrisorea susatinsa a Esclentiei Tale, ca noi ne-amu retrasat dela caus'a nationale.

Esclentia! eu asiá sciut, ca natiunile nemagiare din Ungarita altfelu tracteaza causele lor nationale, si nu asiá, cum vedemu, ca se incerca unii a o tracta la noi fara de tote formele. La natiunile nemagiare din Ungaria vedemu, ca reprezentantii si alti barbatii de incredere ai lor se adma pe fatia, desbatu publice causele lor, si din terenulu lor legale aduca concludu in privinti'a causei lor nationale, precum si in privinti'a procedurii in apararea ei pe terenulu legalu; concludu reprezentantiloru nationale se depunu apoi in man'a capiloru lor, care numai in harmonica concertu lucrare potu avea trecerea si valoarea dorita, fara de a periclitu caus'a nationale, si a aduce persoanele actrice in vre-o colisiune cu ordinea publica. Si natiunea romana din Ardealu e in norocosa a avea unu terenu legalu dela an. 1863/4, si are reprezentantii sei, are pe comitetulu nationale asediatu prin congresulu nationale din an. 1861 si 1863 si purcesa de a-si continua actiunile sale pe calea acest'a, chiar si dupa schimbările adancu taietore din anulu trecut. Catu de bine au fostu, ca in conferintiele nostre dietali din Clusiu s'au desbatutu acea cestiune vitale: ca sa intramu seu ha la dieta? si s'au aflatu de bine dupa desbatere o boie cit in vieti in t'era asiá dara fara defaimarea persoanei cui-va, ca sa intramu la dieta, si ca da colo ca membrii legislatiei patriei nostre sa lucramu pentru binele tierii nostre, si acolo sa speramu si interesele natiunei nostre, si catu de bine au fostu ca ne-amu dosu la dieta, s'au vedintu din urmatele manifestatiuni ale natiunei intregi prin jurnalé si adrese de multumire! Catu de bine ne-au paratu poce tuturoru cari amu fostu in actiune, caci inca atunci amu simtitu in noi toti, cum rezultatulu urmatu dupa actiunea nostra complinita ne-a incungiuratu pre noi la continuarea ori carei actiuni de apararea causei nationale si spre viitoriu pe terenulu legalu. Catu de frumoasa, si adevratu fratiésca au fostu cointielegerea nostra ultima dela Alb'a Iulia a Escl. Vostra. Si totusi dorere acum ce vedu? In locu de a continua armonica a lucrarilor nostre de acolo de unde o amu lasatu, vedu

inceputa o fractiune de actia cu totul afara de ograd'a otaririloru congreseloru nationali din an. 1861 si 1863! in locu sa mi se fia predata memorandumu otaritu, vedu o fapta complinita intr'unu chipu ilegalu si arbitrariu! in locu sa se fia intrebuintiatu tempulu celu oportunu spre lamurirea stadiului, in care au ajunsu, si se afla astadi caus'a cea santa si cu atãta pietate purtata pãnacum a natiei, vedu, ca se lucra pentru stricarea carãrei celei umblate cu sporu, si pentru radicarea altei noue problematice! in locu de a se basã pre plenipotinti'a generale a natiunei data si concredita Comitetalui nationalu, vedu, ca se cauta fabricarea altoru plenipotintie unilaterali, care sa nimicãscã valõrea plenipotintiei celei deobligatõre pentru totdeun'a! in locu de a alergã la aren'a luptei publice pre calea probata, si aprobata, vedu, cum unii putini se apuca a seduce pe cei usioru credietori pe calea cea retacita a petitiei odiõse, ce nu este apta de alta, decãtu a pierde cu ea si putinulu terenu legalu, ce l'amu fostu castigatu cu atãta sudõre si in fine in locu de a vorbi si scrie obiectivu din partea tuturor barbatiloru nostri despre caus'a nationale, vedu, audu, si cetescu mai in tõte dillele, cum unii sedusi de un'a sãu alta patima defaima privatu si in foi publice pe Archierei si pe toti aceia amploiatu de natiunalitatea romãna, carii nu vreau sa imitedie sarcasmele loru, si cum arunca asupra-le inegriri si defaimãri nemeritate, cã numai ei sa multiamãscã ambitiuunile loru desiarte, de-si voiu de alta parte sa presupunu despre ei atãta conscientiositate nationale si patriotica, ca ei intr'o parte a inimei loru se voru bucurã, ca au gasitu pe cãti-va usioru credietori, carii le-au datu loru subscriptiuni si spese de drumu pentru Vien'a, dar in sufletulu loru voru audi un'a voce puternica, carea le va dice loru, ca nici ei, nici alii, intre carii conumeru eu si pe noi ambii Archierei, nu suntu in stare a corespunde aceloru momente mari si multe din plenipotintiele loru, si anume I. din cele emise din Blasiu: „cã ei — deputatii Baritiu si Ratiu — sa apere caus'a politica, drepturile castigate, si tõte interesele nationali la tõte locurile competente, staruindu, cã natiunea romãna nu numai sa se sustina, ci de facto sa se ilocedie si in usulu si folosinti'a practica a tuturor drepturiloru sale nationali, peivilegi de Maiestatea Sea castigate, precum si a tuturor drepturiloru acelor'a, care natiunei romãne cã unei natiuni regnicolare si politice i se cuvinu“; II, din cele emise din Brasiovu: „cã Dloru sa substãrna la locurile mai inalte, sãu decã se va aflã cu cale, tocma si la preainaltulu Tronu acele dorintie si suferintie ale nõstre, si ale celoru, carii le simtu impreuna cu noi, care in dillele nõstre nu se potu face cunoscutu prin die-tã tierei, sãu prin adunãrile municipale, iudotorãndu-se totodatã aceiasi plenipotenti, cã sa fia cu tãta luarea aminte si la starea cea decãdãta a industriei, a comerçului, a economiei, si peste totu a lipsei cei domnitõre din putin'a cerculare a numerariului, prin urmare sa lucre si pentru castigarea unei bançe ipotecarie promise de Maiestatea Sea in un'a din propusetiunile regesci din 1 Iuliu 1863, dãndu-ne apoi sãma la tempulu seu de aceea, ce voru fi lucratu.“ Inca mai voiu sa presupunu despre conscientiositatea patriotica si nationale a aceloru deputati, ca ei voru recunõscu in sufletulu loru, cumca momentele espuse in plenipotintiele loru suntu obiecte ale legislatiei intr'o tiãra constitutiunala, dar nu obiecte de petitii unilaterali, si ca la pertractarea loru constitutiunala nu se face colecta dela particulari, ci tiãra se ingrisesce pentru intempnarea speseloru recerute.

Din aceste premise binevoiesce a vedã Escelentia! ca eu lucrãrile complinite din susu laudat'a-Ti epistola nu sum in stare a le acceptã din acea simpla dar fundata cauza, cãci acele nu s'au pertractatu potrivit concluseru, care congresele nationali din a. 1861 si 1863 le-au stabilitu spre binele causei natiunei, si alu sustinerii bune, fratiescei contielegeri.

Binevoiesce, me rogu Escelentia! a-Ti aduce aminte, cum in tãmn'a anului 1860 ne-amu intielesu fratiesce pentru o deputatiune la Vien'a cu Escelenti'a Ta in fruntea ei, si eu de a casa Ti-amu datu totu putinciosulu sucursu, si ce multamire cordiale amu seceratu noi Archiereii in siedinti'a dintãiu a Congresului nationalu din lun'a lui Ianuaru 1861 pentru acãst'a a nãstra harmonica conlucrare; — binevoiesce, me rogu Escelentia! a-Ti aduce aminte, cum in primavãr'a anului 1861 s'au aretatu trebuinti'a tramiterii unei deputatiuni la Vien'a, carea dintãiu s'au pertractatu la Sabiu sub presiedinti'a mea prin Comitetalu nationalu, si protocolulu acestei siedintie de Comitetu s'au comunicatu Escelentiei Tale prin doi membrii si comitetulu cu rugãrea, cã Escelenti'a Ta sa binevoiesce a pertractã cu ceialalti membrii ai Comitetalui din Blasiu si din giurulu lui acelasi obiectu, si numai dupa pertractarea si aprobarea obiectului cestiunatu si din partea Siedintiei Comitetalui dela Escelenti'a Ta s'au pusu in lucrare ide'a deputatiunei nationali, cã convingeri si decisiuni unanime ale amenduroru Archiereiloru, si ale barbatiloru nationali de incedere, pre cari Congresulu din 1861 iau designatu pentru ducerea trebiloru nationali prelãnga si cu Archiereii.

Binevoiesce asiã dara a Te convinge Escelentia! din cele ce amu atinsu aci in liniamente generali, ca I. insinuarea aceea, cã cum eu a-siu fi parasitu caus'a natiunei, este nefundata; II, ca

eu amu remasu in continuitatea conducerei causei nãstre, precum modalitatea ei o prescriu decisiunile congreseloru nationali III, ca eu nimic'a nu recunõscu de legalu in conducerea causei nationali, ceea ce nu corespunde decisiuniloru dela congresele nationali.

Pre lãnga care cu incredintiãrea deosebitei fratiescei veneratiuni, amu onõre a remanã

Alu Escelentiei Tale,

Sabiu 20 Octombre, (1 Novem.) 1866.

umilitu servu,

O scurta revista jurnalistica.

Concordi'a nr. 97 ia de bani buni tõte ce s'a scrisu in „Romanulu“ din 18 Nov. in caus'a neintielegeriloru ardelenã, fãra a fi acceptatu sa auda respunsulu si la acelea. — Noi ne mirãmu de acãsta procedura a Concordiei, carea e patita de asemenea denuntiãri nedrepte si nedovedite, si amu fi acceptatu dela dens'a cã sa se mai retina cu sentinti'a sea pãna candu, — cum i-amu promis, vomu documentã cu acte, ca dela Sabiu nu s'a fãcutu nici o denuntiãre, si ca cãdiendu invinuirea cea nedrepta aruncata asupr'a nãstra, numai din ventu, voru cadã si consecintiele ce se zidescu pre ea totu mereu, intre care vedemu ca si Concordi'a mai adauge, ca totu din acea insinuare aru fi urmatu niscari infruntãri „Gaz. Tr.“; ca „Tel. Rom.“ e unionistu; ca in adunarea dela Belgradu n'aru fi fostu nici o intielegere, — dupa ce coresp. D. I. in „Romanulu“ dice, ca a fostu intielegere, dara altmintrelea etc. — Cu astfelu de manevre siesi contradicãtõre nu se sterge pãta plenipotentialistiloru, care a fãcutu separatismu si scisiune in natiune. —

Cor. „Gaz. Tr.“ nr. 96 dela Somesiu cãnta cã ciocãrli'a — intãiu subtãre — subtãre si frumosu, iara la urma nu pãte cã sa nu si scãrtãia. — Si ea e nascuta in Arcãdi'a! —

„Times“ despre cestiunea Ungariei.

Diariulu englesu „Times“ aduce unu articulu despre starea presente a cestiunei Ungariei. Arare-ori, dice „Presse“, si au datu cine-va, cu deosebire din strainetate, o parere asiã adeverata si plina de esperintia despre positi'a celoru doi factori principali ai Austriei, a germaniloru si a magiariloru, a rare ori au desvalitu cine-va ilusiunile magiariloru asiã cu temeiu, cã in leadrulu acest'a alu foiei lumei. Pentru aceea insemnãmu — aici locurile (pasagiele) cele mai insemnate.

„Times“ scrie:

Precum se vede, o parte din austriacii germani nu este aplacata, a se liniscã la otãririle pãcei din Praga, si prevesce la eschiderea din Germani'a cã la unu ce trecatoriu. Intr'adeveru existinti'a statului in Austri'a trebuie fundata pre preponderanti'a spirituale a natiunalitãtii acestei'a asupr'a celoru-lalte, pre carea s'au redimatu totdeun'a. In favõrea acestei'a nu este numai caracterulu germanu alu capitalei si resiedintiei, insusimea organizatiunei armatei si a oficialiloru, si cultur'a mai inalta, ci si ponderositatea relatiuniloru si puterea cuprindiatõre (complexiva) asiã dicendu a instinctului natiunei acestei'a. Austriacii germani voru sa fia asecurati, cã sa nu le fia zadarnica lupt'a pentru antaictate; insa candu nu aru reusi, atunci voru aliã totdeun'a scutintia la frãtii loru din sudulu si nordulu Germaniei.

Magiarii nediuescu, in opozitiune cu germanii, independinti'a deplina regatului loru in uniunea personale curata; iara in casu, candu nu o aru castigã, au de cugetu a se desbinã de cãtra Austri'a si a intemeiã unu imperiu dunarãnu — a cãru centru sa fia Pest'a. Pre partea loru stau vechile traditiuni ale regatului loru, servitiile insemnate, pre cari le-au fãcutu casei Habsburgice, inim'a loru cea nobila si caracterulu belicosu precum si õresi care istetime in certele politice ale partiteloru si ale intrigei. Magiarii insa nu voru produce nici odata altu ce-va decãtu derimare. Tocmai decã le-aru succede a-si cuceri Vien'a si provinciile germane, si a face la Pest'a resiedinti'a imperiului, ei totusi nu aru fi in stare, a invinge prin sciinti'a loru si puterea loru reala pre celelalte natiunalitãti negermane; ba le-aru fi cu greu, a tinã si pre asiã numitele tieri laturale in frãu.

Porunc'a cea dintãiu a imperiului insa este existinti'a lui, si acãst'a este legata de Vien'a, cã resiedintia si de elementele germane, pre cari s'au radimatu monarchi'a inea din vechime. Magiarii potu sa aduca in casulu celu mai din urma iarasi anulu 1848, carele, decã nu aru fi succesu, cã sa se oprime revolutiunea, aru fi avutu de urmare derimarea imperiului austriacu. Se pare, ca magiarii si astadi urmarescu tint'a acãst'a; partit'a moderata, a cãrei'a conducatoriu este Deák, au si fãcutu unu proiectu de adresa, pre carele l'amu privi bucuros de unu proiectu impacatoriu; insa esenti'a lucrului nu se pune in dubietate. Asiã numitii moderati ceru restituirea cãtu mai curendu a constitutiunei continuitãtii legiloru din 1848, a cãroru sanctiune o au storsu unu regimu, entusiasmatu prin concessiuni mari, dela unulu strimtoratu prin revolutiune. Astfelu de pretensiuni si potu avea temeiu loru in drepturi vechi si privilegiiuri, intrebarea practica insa este, de potu fi ele impreunate cu existinti'a monarchiei aus-

triace. Magiarii însii vedu greutatea, de a aduce în consonanția cerințele lor cu interesele statului întregu; ei se dechiara gâtă la negociațiuni de complanare; vréu însa mai întâiu, că pretenziunile lor să fie recunoscute în întregitate și netiermurite, înainte de a se aduce vre-o decisiune în privința intereselor imperiului, carea cu atât a mai multu să fie rezervată pentru negociațiuni mai departe. Déca s'aru primi proiectul acest'a de adresa în cas'a de jos și s'aru aprobá de imperatulu, atunci aru avé magiarii totu ce dorescu și suveranului nu i-aru mai remané nimic'a, decâtu aceea, ce s'aru otári ei ai dá în marimozitatea lor.

Aprobarea cerințelor magiare, precum se facu acelea astadi, aru duce la unu dualismu completu și aru trage pre Austri'a pre nivoulu Norvegiei și Svediei, cu acea diferința însa, ca congresulu scandinavicu constá din dóne natiuni omogene împreunate laolalta, pre candu în Austri'a aru fi fia-care jumetate unu aglomeratu de poporațiuni, cari mai multu séu mai puțin stau un'a cu alt'a în opozițiune inimică și în aglomeratul acest'a nu aru putea avea locu nici odata o politică comună.

Evenimentele potu la tóta intemplanța sa derime cu puterea lor neînvigibilă imperiulu austriacu, séu sa-lu silésca a-si mutá punctulu de greutate mai cătra Ostu (Resaritu).

A c e e a însă e adevératú, ca déca s'aru intemplanța cea din urma, fia sub cas'a Habsburg séu o alta dinastie, atunci nu aru fi Pest'a loculu, unde aru gravită diferitele popóre ale Dunárei de josu. Candu aru fi odata eschisu elementulu germanu din legatur'a monarhiei austriace, atunci s'aru putea nasce o lupta generală între natiunitățile acestea, carea de securu nu s'aru fini în favórea magiarilor. Totu deodata s'aru aprinde ferberia în imperiulu turcescu cu flacara invapaiată, elementele Austriei aru veni în coliziune cu atomele Turciei, din carea aru esi simburile unui imperiu nou, însa a unui imperiu românú și nu magiaru.

Problem'a cea mare a presintelui este pentru Austri'a la tóta intemplanța, că sa multiamésca dorințele ungare. Aprobarea simplă a acelor'a este însă totu asiá periculósa, că negatiunea lor totală. Santi'a pretenziunilor ungare nu trebuie sa céra dela Austri'a sacrificiulu, că sa se ucida însasi pre sine.

Imperatulu Austriei nu aru trebui sa se lase sa-lu seduca cuvintele cele amagítóre ale lui Deák și ale partisanilor sei, că sa se espuna Ungariei spre dispozițiune. A restituí legilo din 1848, aru însemná a derimá Austri'a, fára a putea edificá Ungari'a. Pána candu va fi Austri'a, ce este, pána atunci provinciile nemtiesci suntú adevératulu ei alementu de putere. Și în acestea trebuie sa-si caute scuttitura la casutu celu mai estremu.

In caus'a studentilor asentati la militia.

S a b i i u 9 Decembre.

Dupa cum vedemu din unu decretu guvernialu dtto 14 Nov. nr. 25, 346 1866, Ministeriulu c. r. de resbelu prin unu rescriptu dtto 15 Oct. nr. 7, 325. 1866 îndreptatu cătra prefectur'a c. r. suprema de arme a impusu comandelorú singurátice de trupe, că aceste sa licentieze (slobóda) pre acei studenti, cari fura asentati la militia cu ocasiunea celei din urma întregiri de óste, și cari suntú deprinsi în manuirea armelorú și în celelalte afaceri militare, pentru că sa-si póta urmá studiile lorú mai departe. Acesta mesura e însă de a se luá, în tempulu de pace, numai cu acei'a, a cărorú testimonii suntú bune; licentiarea în casulu acest'a póte și întrece numerulu ordinariu alu licențiatilorú.

Pentru că sa se încungiure ori ce abusu cu acesta bineface-re, comendele rrspective au primitu deodata și inviatiunea, ca au detoria din candu în candu a se convinge, déca licențiatii studiéza în adevéru și déca ei facu pasii și sporiulu receratu în studiile lorú. La casu candu licențiatii nu aru corespunde, acestorú condițiuni, atunci se voru rechiamá la trupa, și pre viitoriu nu se voru mai poté bucurá de atare beneficiu.

Evenimente politice.

S a b i i u în 10 Decembre.

Cas'a deputatilorú dietei din Pest'a, terminandu desbaterea a-supr'a adresei o au tramisú prin deputatulu I o a n o v i c i u în cas'a de susu. Tramisulu casei de josu, sa departéza dupa predarea adresei, petrecutu de eljenuri. Br. Majthényi i cualitatea sea de notariu alu casei de susu cetesce estrasulu protocolului casei de josu și adres'a. La terminarea acestei din urma eschiama cas'a eljenuri; presedintele impartasiesce, ca va tipári adres'a și o ve impartí între membrii casei, iara în 19 Decembre (cetirea fu în 17 Dec.) se va luá la desbatere.

În 19 Decembre, dupa cum ne spune unu telegramu din Hr. Ztg. au fostu o desbatere generală de 5 óre: Sennyei au aperatu punctulu de manecare alu regimului, și dupa aceea cas'a au primitu adres'a casei de josu en bloc, fára desbatere specială.

Diet'a a decisu a se tramite o deputatiune sa gratuleze M. Sele Imperatesei la diu'a nascerei înaltu Aceleiasi.

Diet'a Croatiei au fácutu o adresa energică în carea între altele dice: ca regatulu triunitu totdeun'a și cu deosebire în momentele cele mai critice și mai periculóse au documentatu o cre-

dinția neclatita și au lucratu în interesulu dinastiei și alu unității statului, asiá încátu aru fi o politică gresită, deca s'aru cautá temeiulu politicei în neîncredere și s'aru tiné și mai departe confiscatu dreptulu cardinalu și natiunálu alu regatului triunitu, ce lu are asupra întregității teritoriale și de dreptu. Mai departe adres'a nu-si póte esplicá rescriptulu dela 27 Fauru 1866, prin care se intrerumpe ori ce desbatere în privința Croatiei și Slavoniei și imputa ca pentru unu asemenea consiliu nu va fi regimulu în stare sa respunda nici înainte Maiest. Sele nici înainte natiunii vatemate, din causa ca este rasultatulu neîncrederei. Respinge din tóte puterile asertulu, carele s'a fostu adusu pentru susținerea militiai de margine. Revenindu iera la întregitatea regatului triunitu și la nemultiamirea produsă prin confiscarea dreptului de a se intr'uní în adevéru Croati'a, Slavoni'a și Dalmati'a, arata în ce cercu vitiosu se afla regimulu vrendu se culéga pómele încrederei acolo unde au semanatu numai neîncredere. În fine se adreséza la inițiativ'a Monarcului, că sa strice acestu cercu vitiosu și se mai adauge lángha regatulu triunitu și insulele: Vegli'a, Cherso și Lussin, ca sa nu pérda regatulu triunitu speranti'a, ca purtarea cea leală a dietei va avé rasultatulu pre care lu doresce. În fine unu regimú respunsabilu pentru mentionatulu regatu.— La desbaterea acestei adrese se espriam Stoianovic, ca elu cunósce motivele partitei ce perhorescéza impacarea cu Ungari'a. Nu-si póte esplicá însă cum acea partidă nisuiescé la o unire cu Vien'a. „Déca uniunea cu Ungari'a e déjà periculú și sarcina, la ce sa alergámu în bratiile altorú periculú. Mai bine va fi sa remanemu în Agri'a și sa deslegámu noi de noi însine întrebările. Întregitatea nóstra o vomu ajunge numai prin Ungari'a, singuri nici odata.“— Dupa sciri mái dincóce adres'a e primită în dieta în cuprinsulu ei întregu și se va predá Monarcului prin o deputatiune.

Dia afara avemú sa înregistrámu deschiderea corpurilorú legiitóre ale Italiei din 15 Dec. c. n. Cuventulu de tronu au fácutu o sensatiune placută în diuaristic'a européna. Elu respira pace și atrage atentiunea italianilorú, acum dupa ce mai tóta Itali'a se afla la olalta unu trupu natiunálu, la interesele consolidării din laintru, la întarirea regatului, îmbunatăirea materială, că la singurele probleme ale regimului și poporului italianu. Și în privința cestiunii románe e cuventulu pacificu și prognosticéza independinți'a Papei în ori ce împregiurári.

V e r d u 30 Novembre 1866.

Grele și critice suntú tempurli în care tráimú, și pentru ce?

Pentru neînțelegeria și discórdia ce domnesce între ómeni. Candu se voru uní spiritele și cu unu scopu voru merge pre o cale înainte, atunci tóte pedecile se voru delaturá dinaintea nóstra, și cu pasi gigantici vomu pási înainte sub conducerea mai marilorú nostriú atâtú în viéti'a spirituale câtú și materiale.

Însa că acest'a sa se póta face cu succesu favoritoriu, că natiunea sa pasiésca înanite pre calea virtutiei, e de lipsa că membrii ei sa lucre în armoni'a cea mai strensa condusi fiindu de unu capu, pre care ni l'au datu proni'a Ddieasca în fruntea bisericéi și a natiunii.

Acestui'a avemú de a-i multiamí pentru bunătățile cele multe, de care ne bucurámu și cu drépta recunoscintia binefacatoriului acestui'a alu bisericéi și natiunii, în care avemú de a respectá pre prea lum. Sf. nostru Archiep. și Metropolitu Andreiu Br. de S i a g u n ' a , nu amú pututu trece cu vederea ocasiunea care ni s'au datu de-sí în departare a serbá diu'a onomastica înaltu aceluiasi pre lángha serbatórea care se tine întrú pom. întâiului chiebatu și Apost. Andreiu sub conducerea neobositului nostru Preotu Simionu Popovicu cam în chipulu urmatoriu:

În 29 Nov. sér'a la 8 óre tinerimea scolara cu junimea cu care dupa datin'a de mai înainte usitata tineá în tempulu acest'a susunumitulú nostru Preotu catichisatia, au purcesu cu totii cătra cas'a preotului localu, unde déca au ajunsu, au vediatu în ferést'a locuintei sele o iluminatiune fórté frumóse, și în mijlocu portretulu Escelentiei Sele, și facendu-se o linisce mare s'au intonatu din partea invatiatoriului a cantátorilorú împreuna cu tóta tinerimea melodi'a „Eata diu'a cea dorita“ s.c.l. la finitulú piesei rostí luvetiat. I. C. o cuventare bine potrivita festivitáției care se face pentru neobosit'a lucrare a Escelentiei Sele spre binele nostru spiritualu și materialu.

Parochulu au multiamitu inv. în numele Escel. punendu-si de tema ca déca ceriulu e seninu și stelele lucescu, inim'a sea încă se veselesce pentru sosirea dilei onomastice a Escelentiei Sele care au dorit'o cu totii. Finindu-se cuventarea cu nenumerate resunete de „sa tráiesca“, s'a intonatu „Pre Stapanulu s. c. I.“ Dupa acest'a tinerimea întorcendu-se la scola s'au dusu fia-care pre la ale sele. Diminéti'a dupa servitiulu Ddieescu s'a adunatu pentru festivitátea dilei toti reprezentantii com. bis. la on. Parochu pofindú și rugandu pre Ddieu cu simțimentele celea mai calduróse, că atotu potintele Ddieu sa sustina în viéti'a pre Escelenti'a Sea, multi fericiti ani.

I o a n n Mitru economu.

V a r i e t á t i .

* * Iosefin'a de Mezey nascuta A r o n u , în numele

ei și alu fii ei se. Hermin'a face cu edenca intristare cunoscuta trecerea din viața a iubitelui ei soțiu, respective parinte,

Ioann Mezey de N. Enyed

c. r. consiliariu de curte și cavaleru alu ordinului coronei de feru class'a III.

carele, fiindu proveditu cu ss. sacramente, repausă in Domnulu Joi in 20 Decembre a. e. la 3 ore dupa amedi, dupa o suferinta scurta, dara veementa de choleratifoïdu, in alu 63 anu alu vietiei se.

Remasiile pamentesci se voru inmormentă vineri in 21 Decembre c. n. la 3 ore dupa amedi in cimiteriulu rom. cat. la a caroru petrecere suntu invitate tote rudeniile și cunoscutii.

Missele pentru sufletulu repausatulu se voru ceti Sambata in 22 Decembre inainte de amedi la 10 ore, in biserica parochiala rom. cat. din cetate. Sabiu, 20 Decembre. 1866.

** In septamanile trecute au depusu Dlu concipientu in advocatura Nicolae Stravoiu esamenulu advocatiale aici la Universitatea fondului regescu. Dupa cum santemu informati esamenulu a fostu unulu dintre cele mai bune ce s'a facutu la acesta universitate de unu sfru de ani incocce. Ne bucuramu de asemenea scire și bucuria acest'a credemu, ca nu e numai a noștra, ci e generala intre romani. Amu dori sa putemu saluta in curendu pre dlu N. Stravoiu in egalitatea pentru care este pregatitu, adeca, advocatu in tota form'a.

** Esamenu de statu pre catu puturamu afla au facutu in septamanile trecute dd. Ioann Tohati și Ioann Teocu. Ambii cu rezultatu bunu, celu dintaiu cu nota: „deosebitu aptu“ (besonders befähigt).

** Cetimu in „Temesv. Ztg.“ „Cea mare parte a locuitorilor din Timisior'a cu buna sema și va aduce aminte de comunu respectatulu consultore medicale dlu Dr. Pomutiu. Fratele acestui barbatu de presente joaca rola mare. Acest'a dupa anulu 1848 caletori in Americ'a, acolo si alege cariera advocatiale, in resbelulu celu din urma americanu fu redicatu la rangul de gene-

ralu, și acum e tramisu la St. Petersburg ca ambasadore americanu. — Elu in nou'a lui patria și schimbă și numele; vorbește cele mai multe limbi europene, și precum se afirma posedea activitate de diplomatie insemnata. De nationalitate este romanu și s'a nascutu in Banatu.“

** Dela Nasendu primimu o invitare de prenumeratiune la Magazinulu pedagogicu, subscrisa de Cosm'a Ane'a, invetiatoriu și directoru normalu, Maximu Popu, prof. gimnas. și catechetu la scolele normali și de Basiliu Petri, prof. preparandialu.

Scopulu acestei foi este, a contribui la desvoltarea și infloarea scolelor romane. Dupa invitarea acest'a, carea se pote privi totu deodata de programu, problem'a „Magazinulu“ va fi, a inainta și propaga la invetiatorii nostri romani nu numai cultur'a speciale, ci și cea universale, cu alatu mai vertosu, caci in ambele privintie literatur'a nationala intinde invetiatoriloru prea putine mijloce spre ajutorire.—

„Cultur'a pedagogica „Magazinulu“ o va inainta.

- 1) prin disertatiuni pedagogice de interesu comunu, practiculu;
- 2) prin biografii bune ale pedagogiloru celor mai renumiti;
- 3) prin comunicarea de casuri disciplinare interesante;
- 4) prin descrierea de serbări scolare recomandabile;
- 5) prin impartasirea altoru esperintie interesante culesse de pre campulu educatiunei.

Cultur'a didactica:

- 1) prin disertatiuni din sfera didactice universale;
- 2) prin alegerea și ordinea materialulu de invetiamentu pentru diferitele clase scolare;
- 3) prin tractarea lui dupa principie metodice, pregatindu astfelu elaborare și satorirea unui planu de invetiamentu corespunditoriu.—

Foi'a acest'a va est de 10 ori pre anu in brosiuri de cate trei cote. — Pretiulu de prenumeratiune pe anu pentru Austri'a 3 fl. iara pentru strainatate 4 fl.

Noi salutamu foi'a acest'a și-i poțimu succesulu doritu.

In urmarea preinaltulu mandatu alu Maiestatii Sele c. r. apostolice

deschide directiunea c. r. a veniteloru de loteria

A diecea loteria de statu pentru scopuri filantropice și comunu folositoare, din a carei

VENITU CURATU

duple pregratiōs'a dispasetiune sa se dedice

un'a jumetate societatiei amiciloru de muzica in Vien'a pentru scopurile conservatoriulu ei și ceealalta jumetate in parti drepte spre infintiarea de stipendii personale pentru orfanele oficieriloru superiori, partiloru militare și ale ampioatiloru, apoi spre estinderea și imbunatatirea asiediamentulu pentru militari smintiti din Tirnau.

Acesta loteria de bani bine dotata are 4,097 nimeritorii,

dintre cari celu 1 nimeritoriu de fruntu cuprinde 100,000 f.

alu 2 „ „ „ 50,000 f.

alu 3 „ „ „ 25,000 f.

și impreuna cu acesti'a sum'a totala a castiguriloru

300.000 FL. VALUTA AUSTRIACA.

Sortirea va urma nesmintitu și nerevocaveru in 20 Martie 1867.

Sortinulu costa 3 floreni valuta austriaca.

In Vien'a se capeta sorti de vendiare: la despartimentulu de loteriale de statu pentru scopuri filantropice aflatoriu in casa directiunei c. r. de venituri de loteria, in cetate Salzgies Nr. 20, și la vendiatorii de sorti; in tierile de corona: la tote cassele c. r. de veniturile loteriei, la oficiele c. r. de dare, la cele mai multe oficii c. r. de posta, la statiunile calora ferate și ale navigatiunei dunarene și la vendiatorii de sorti, cari se afla asiadiati in tote cetatile și locurile mai insemnate ale imperiulu.

Scopurile cele nobile și folositoare, pentru care s'a meritulu venitululu curatu alu acestei loterii, precum și putintia dobandirei castiguriloru inalte, ce s'a deschisu cumperatoriloru de sorti, indupleca pre directiunea c. r. a veniteloru de loteria la credintia, ca impartasirea la acesta loteria va fi forte via.

Dela directiunea c. r. a veniteloru de loteria

Vien'a, 1 Novembre 1866.

Caius de Bellenhaim m. p.

c. r. consiliariu superioru de finantie.